บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา แบบจำลอง สมมติฐานของแบบจำลอง และแนวทางในการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ตัวแปรที่นำมาใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาถึงผลของอัตราภาษีที่มีต่อการส่งออกยางพารา ซึ่งผลของอัตราภาษีได้ถูกรวมเข้าไปในราคายางพาราภายในประเทศของประเทศผู้นำเข้า การใช้มาตรการภาษีจะทำให้ระดับราคาที่ผู้บริโภคต้องจ่ายเพื่อซื้อเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าลดลง ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกก็จะส่งออกได้ลดลง แต่ปริมาณการส่งออกจะลดลงมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความยืดหยุ่นของปริมาณการส่งออกต่อราคา ถ้าปริมาณการส่งออกต่อราคามีความยืดหยุ่นมาก จะทำให้ปริมาณการส่งออกเปลี่ยนแปลงมากกว่าการเปลี่ยนแปลงของราคา แสดงว่ามาตรการภาษีส่งผลต่อการส่งออกยางพาราของประเทศไทยมาก และถ้าปริมาณการส่งออกต่อราคามีความยืดหยุ่นน้อย จะทำให้ปริมาณการส่งออกเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าการเปลี่ยนแปลงของราคา แสดงว่ามาตรการภาษีส่งผลต่อการส่งออกยางพาราของประเทศไทยน้อยด้วย

ดังมีรายละเอียดของตัวแปรต่างๆ ดังต่อไปนี้

$$Q_X = f(P_X, GDP_X, Q_S, ER) \tag{3.1}$$

Q_X หมายถึง ปริมาณยางพาราที่ส่งออกจากประเทศไทยไปยังประเทศนำเข้า (ตัน)

P_X หมายถึง ราคายางพาราภายในประเทศนำเข้า (ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน)
ซึ่งคำนวณมาจาก $P_X = P_R(1+T)$

P_R หมายถึง ราคา F.O.B.ของยางพาราจากประเทศไทย (ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน)

T หมายถึง อัตราภาษีนำเข้าของแต่ละประเทศ (ร้อยละ)

GDP_X หมายถึง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศนำเข้า (ร้อยล้านดอลลาร์สหรัฐ)

Q_S หมายถึง ปริมาณยางพาราของประเทศไทย (ตัน)

ER หมายถึง อัตราแลกเปลี่ยนของประเทศผู้ส่งออก (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เนื่องจากการศึกษาถึงนโยบายการนำเข้ายางพารา พบว่า ประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีการเรียกเก็บภาษีนำเข้าทุกประเภทของยางธรรมชาติ มีเพียงประเทศจีนเท่านั้นที่มีการเก็บภาษีนำเข้า ดังนั้นในการศึกษาผลของอัตราภาษีนำเข้าในการศึกษานี้จึงมีการศึกษาเพียงประเทศจีน โดยรูปที่ 3.1 แสดงถึงการส่งออกยางพารา กรณีส่งออกไปยังประเทศจีน เส้น Q_{DC} เป็นเส้นอุปสงค์การนำเข้ายางพาราของประเทศจีนจากประเทศไทย เส้น Q_S เป็นเส้นอุปทานการนำเข้าของประเทศจีน ส่วน T และ T' เป็นอัตราภาษีที่เก็บตามราคา ซึ่งราคา F.O.B. ของประเทศไทยเท่ากับ P_R ดังนั้นแล้วระดับราคาสินค้าภายในประเทศผู้นำเข้าเท่ากับ $P_C' = P_R'(1+T)$ กรณีที่อุปสงค์การนำเข้าเป็น Q_{DC} เส้นอุปทานการนำเข้า Q_S' เมื่อรวมอัตราภาษีนำเข้า T และระดับราคาภายในประเทศผู้นำเข้าเท่ากับ P_C' แล้ว จุดดุลยภาพจะอยู่ ณ จุด E_0 ปริมาณการส่งออกเท่ากับ $0Q_1$ ต่อมาเมื่อประเทศผู้นำเข้าลดอัตราภาษีลงและสมมติว่าปัจจัยอื่นๆ คงที่ จะส่งผลต่อการส่งออกยางพารา ราคายางพาราภายในประเทศจีนจะลดลงเท่ากับอัตราภาษีที่ลดลง โดยในที่นี้สมมติให้ประเทศจีนประกาศลดภาษีตามที่ประกาศไว้กับองค์การการค้าโลก (WTO) ราคายางพาราภายในประเทศจีนจึงลดลงจาก $P_C' = P_R'(1+T)$ เป็น $P_C'' = P_R''(1+T')$ ส่งผลให้มีการนำเข้ายางพาราจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น หรือปริมาณการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศจีนก็จะเพิ่มขึ้นจาก $0Q_1$ เป็น $0Q_2$ ซึ่งกล่าวโดยสรุป เมื่อมีการลดอัตราภาษีนำเข้ายางพาราย่อมส่งผลให้ราคายางพารานั้นถูกลง การนำเข้ายางพาราของประเทศจีนจากประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้ปริมาณการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปยังประเทศจีนเพิ่มขึ้นด้วย

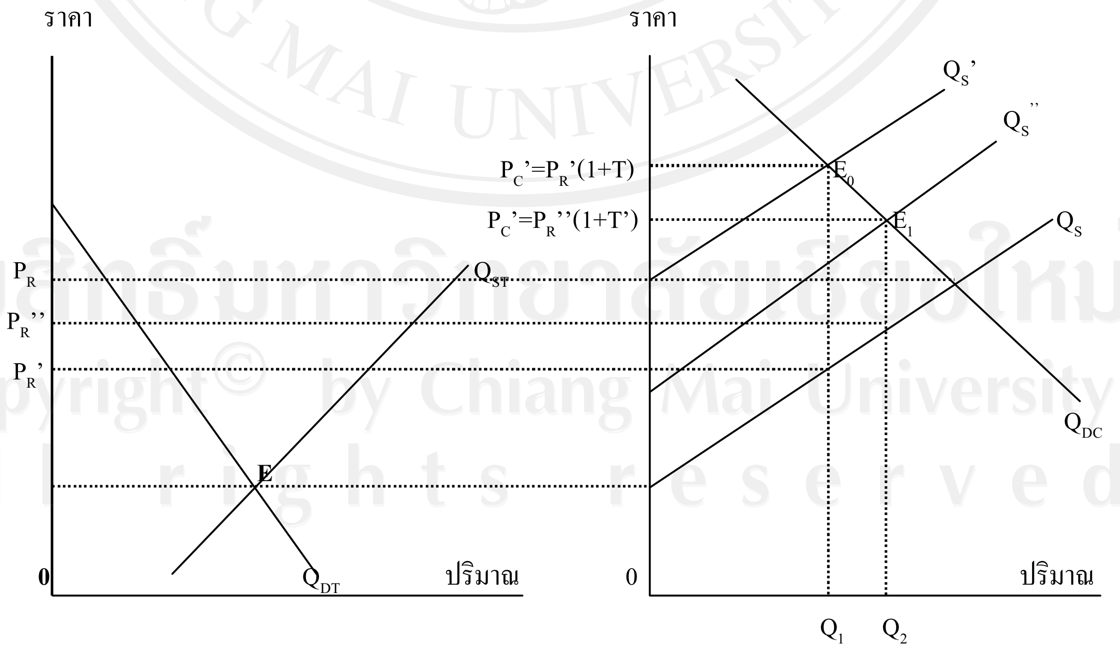

ประเทศไทย **ประเทศจีน**

รูปที่ 3.1 ผลของอัตราภาษีนำเข้าต่อปริมาณการส่งออก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากที่กล่าวมา หากมีการดำเนินมาตรการลดอัตราภาษีลงย่อมส่งผลกระทบ ดังนี้

- ราคายางพาราภายในประเทศนั้นลดลง
- ปริมาณการส่งออกยางพาราไปยังประเทศจีนเพิ่มสูงขึ้น

สมมติฐานในการศึกษา

สมมติฐานของสมการปริมาณการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปยังประเทศนำเข้าที่สำคัญ มีดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปยังประเทศนำเข้าที่สำคัญกับราคายางพาราภายในประเทศ ซึ่งเป็นราคายางพาราเมื่อรวมภาษีนำเข้าแล้ว โดยเป็นไปในทิศทางตรงข้ามกัน กล่าวคือ เมื่อราคายางพาราภายในประเทศเมื่อรวมภาษีนำเข้าเพิ่มขึ้น ประเทศไทยจะส่งออกยางพาราได้ลดลง และในทางตรงกันข้ามเมื่อราคายางพาราภายในประเทศจีนเมื่อรวมภาษีนำเข้าลดลง ประเทศไทยจะส่งออกยางพาราได้เพิ่มขึ้น

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปยังประเทศนำเข้าที่สำคัญกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญสูงขึ้น ประเทศเหล่านั้นจะต้องการนำเข้ายางพารามากขึ้น ทำให้ประเทศไทยส่งออกยางพาราได้เพิ่มสูงขึ้น และในทางตรงกันข้ามเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศผู้นำเข้าลดลง ประเทศเหล่านั้นจะต้องการนำเข้ายางพาราน้อยลง ทำให้ประเทศไทยส่งออกยางพาราได้ลดลง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปยังประเทศนำเข้าที่สำคัญกับปริมาณผลผลิตยางพาราของประเทศไทย เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อปริมาณผลผลิตยางพาราของประเทศไทยสูงขึ้น ปริมาณการส่งออกยางพาราได้เพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้ามเมื่อปริมาณผลผลิตยางพาราของประเทศไทยลดลง ประเทศไทยก็จะส่งออกลดลงด้วย

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปยังประเทศนำเข้าที่สำคัญกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของประเทศไทย เป็นไปในทิศทางตรงข้ามกัน กล่าวคือ เมื่อค่าเงินแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ ก็จะทำให้ผู้ส่งออกต้องกำหนดราคาขายสูงขึ้นเพื่อให้ได้รับเงินเป็นสกุลเงินของตนเท่าเดิม ซึ่งทำให้ประเทศผู้นำเข้าชะลอหรือลดการนำเข้า ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกลดลง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

3.2 ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลอนุกรมเวลา (time series data) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) รายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่1 พ.ศ.2541-ไตรมาสที่ 4 พ.ศ.2552 ซึ่งรวบรวมข้อมูลในส่วนต่างๆ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลปริมาณการส่งออก จากกรมส่งเสริมการส่งออก
2. ข้อมูลด้านราคาส่งออก จากธนาคารแห่งประเทศไทย
3. ข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ จากองค์การการค้าโลก International Monetary Fund และ National Bureau of Statistics of China
4. ข้อมูลปริมาณผลผลิตยางพาราของประเทศไทย จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ในด้านการผลิต การตลาด และนโยบายทางการค้ายางพาราของประเทศไทยกับประเทศนำเข้าที่สำคัญ นำเสนอข้อมูลในรูปสัดส่วน ร้อยละ ตารางและแผนภาพ เพื่อเสริมความเข้าใจในรูปแบบของการวิเคราะห์

3.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สมการ VAR มีลักษณะเหมือนกับวิธีระบบสมการต่อเนื่อง คือพิจารณาตัวแปรตามหรือตัวแปรภายในหลายตัวพร้อมกัน แต่ตัวแปรภายในจะถูกกำหนดให้หรือถูกอธิบายโดยค่าในอดีตของตัวมันเอง หรือเรียกว่าตัวแปรล่าช้า (lagged variables) และถูกอธิบายโดยตัวแปรล่าช้าของตัวแปรภายในตัวอื่นที่มีอยู่ในตัวแบบ โดยแบบจำลองมาตรฐานของ VAR (ทรงศักดิ์, 2547; Enders, 2004) ซึ่งในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อทราบถึงปัจจัยและความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลต่อการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปยังประเทศจีน ได้ใช้วิธีการ cointegration test อ้างอิงกับแบบจำลอง VAR เพื่อการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

1) Cointegration Analysis

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้วิธี Cointegration Test ตามวิธีการของ Johansen and Juselius ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

การทดสอบ unit root test

การใช้ข้อมูลอนุกรมเวลามีข้อสมมติฐานว่าอนุกรมเวลานั้นจะต้องมีลักษณะนิ่ง เนื่องจากว่าถ้านำข้อมูลที่มีลักษณะไม่นิ่งมาใช้ในการประมาณค่านั้นแม้ว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยทางทฤษฎีแล้วไม่มีความหมายในทางเศรษฐศาสตร์เลย แต่ส่วนมากจะได้ R^2 ที่สูงมากและค่าสถิติ t จะมีนัยสำคัญ เพราะว่ามาจากการที่อนุกรมเวลานั้นมีแนวโน้มที่สัมพันธ์กัน แต่ไม่ใช่จากความสัมพันธ์ที่แท้จริงระหว่างตัวแปรหรือเรียกว่า เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่แท้จริง (spurious)

การทดสอบเพื่อดูว่าตัวแปรต่างๆมีลักษณะเป็น Non-stationary หรือไม่ โดยที่ตัวแปรดังกล่าวกำหนดให้แปลงเป็นค่า natural logarithm แล้ว

การทดสอบความนิ่งของข้อมูล ด้วยวิธี Augmented Dickey Fuller (ADF) ซึ่งมีสมการทดสอบ 3 สมการดังนี้

$$\Delta Y_t = \gamma Y_{t-1} + \sum_{i=1}^{l} \emptyset_i \Delta Y_{t-i} + \varepsilon_t \tag{3.2}$$

$$\Delta Y_t = \alpha + \gamma Y_{t-1} + \sum_{i=1}^{l} \emptyset_i \Delta Y_{t-i} + \varepsilon_t \tag{3.3}$$

$$\Delta Y_t = \alpha + \beta t + \gamma Y_{t-1} + \sum_{i=1}^{l} \emptyset_i \Delta Y_{t-i} + \varepsilon_t \tag{3.4}$$

โดยที่ Y_t คือตัวแปรที่ใช้ศึกษา ในการทดสอบสมมติฐานจะนำค่าสถิติ τ_τ ของ γ ที่ได้จากคำนวณในสมการที่ (3.2) - (3.4) ไปเปรียบเทียบกับค่า สถิติ τ_τ ในตาราง τ distribution ถ้าไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0: $\gamma = 0$) ได้ก็จะสรุปว่าข้อมูลมี unit root และข้อมูลมีลักษณะไม่นิ่ง (nonstationary)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ทดสอบเพื่อหาจำนวน cointegrating vector (cointegration ranks)

โดยใช้วิธี Vector Autoregressive Model (VAR) มาใช้ในการวิเคราะห์ สามารถเขียนเป็นรูปแบบมาตรฐาน (standard form) ได้ดังนี้ โดยกำหนดให้ L คือ lags operated

รูปแบบสมการ VAR ปริมาณยางส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศจีน

$$\begin{bmatrix} Q_c \\ P_C \\ GDP_c \\ Q_S \\ ER \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a_{10} \\ a_{20} \\ a_{30} \\ a_{40} \\ a_{50} \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} a_{11}(L) & a_{12}(L) & a_{13}(L) & a_{14}(L) & a_{15}(L) \\ a_{21}(L) & a_{22}(L) & a_{23}(L) & a_{24}(L) & a_{25}(L) \\ a_{31}(L) & a_{32}(L) & a_{33}(L) & a_{34}(L) & a_{35}(L) \\ a_{41}(L) & a_{42}(L) & a_{43}(L) & a_{44}(L) & a_{45}(L) \\ a_{51}(L) & a_{52}(L) & a_{53}(L) & a_{54}(L) & a_{55}(L) \end{bmatrix} \begin{bmatrix} Q_{ct-1} \\ P_{Ct-1} \\ GDP_{ct-1} \\ Q_{St-1} \\ ER_{t-1} \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} e_{1t} \\ e_{2t} \\ e_{3t} \\ e_{4t} \\ e_{5t} \end{bmatrix} \quad (3.5)$$

รูปแบบสมการ VAR ปริมาณยางส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น

$$\begin{bmatrix} Q_J \\ P_R \\ GDP_J \\ Q_S \\ ER \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a_{10} \\ a_{20} \\ a_{30} \\ a_{40} \\ a_{50} \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} a_{11}(L) & a_{12}(L) & a_{13}(L) & a_{14}(L) & a_{15}(L) \\ a_{21}(L) & a_{22}(L) & a_{23}(L) & a_{24}(L) & a_{25}(L) \\ a_{31}(L) & a_{32}(L) & a_{33}(L) & a_{34}(L) & a_{35}(L) \\ a_{41}(L) & a_{42}(L) & a_{43}(L) & a_{44}(L) & a_{45}(L) \\ a_{51}(L) & a_{52}(L) & a_{53}(L) & a_{54}(L) & a_{55}(L) \end{bmatrix} \begin{bmatrix} Q_{Jt-1} \\ P_{Rt-1} \\ GDP_{Jt-1} \\ Q_{St-1} \\ ER_{t-1} \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} e_{1t} \\ e_{2t} \\ e_{3t} \\ e_{4t} \\ e_{5t} \end{bmatrix} \quad (3.6)$$

รูปแบบสมการ VAR ปริมาณยางส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

$$\begin{bmatrix} Q_A \\ P_A \\ GDP_A \\ Q_S \\ ER \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a_{10} \\ a_{20} \\ a_{30} \\ a_{40} \\ a_{50} \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} a_{11}(L) & a_{12}(L) & a_{13}(L) & a_{14}(L) & a_{15}(L) \\ a_{21}(L) & a_{22}(L) & a_{23}(L) & a_{24}(L) & a_{25}(L) \\ a_{31}(L) & a_{32}(L) & a_{33}(L) & a_{34}(L) & a_{35}(L) \\ a_{41}(L) & a_{42}(L) & a_{43}(L) & a_{44}(L) & a_{45}(L) \\ a_{51}(L) & a_{52}(L) & a_{53}(L) & a_{54}(L) & a_{55}(L) \end{bmatrix} \begin{bmatrix} Q_{At-1} \\ P_{Rt-1} \\ GDP_{At-1} \\ Q_{St-1} \\ ER_{t-1} \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} e_{1t} \\ e_{2t} \\ e_{3t} \\ e_{4t} \\ e_{5t} \end{bmatrix} \quad (3.7)$$

การกำหนดค่าความล่า (lags) สูงสุดในสมการที่ 3.5-3.7 ใช้วิธีทดสอบ 2 วิธี

1. ในการกำหนดความล่าที่เหมาะสมสำหรับ Cross-equation คือวิธี AIC test (Akaike Information Criterion) และ SBC test (Schwartz Bayseian Criterion)

2. การทดสอบตัวล่า (lag orders) ที่เหมาะสมโดยใช้ Likelihood Ratio test (Enders, 1995)

ในการกำหนดความล่าที่เหมาะสมสำหรับ cross-equation คือวิธี AIC test และ SBC test โดยกำหนดให้ตัวแปรทุกตัวมีความล่าช้าเท่ากัน

การหาค่า AIC test (Akaike Information Criterion) และ SBC test (Schwartz Bayseian Criterion)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

AIC = T log $|\sum|$ +2N

SBC = Tlog $|\sum|$ + N log (T)

โดยที่ T = จำนวนค่าสังเกต

$|\sum|$ = ดีเทอร์มีแนนท์เมตริกซ์ Variance/Covariance ของ Residual

N = จำนวนพารามิเตอร์ทั้งหมดระบบในสมการ

เกณฑ์การเลือกจะนำตัวแปรล่าเพิ่มเข้าไปในสมการและพิจารณาค่า AIC และ SBC ถ้าเพิ่มตัวแปรดังกล่าวเข้าไปในสมการแล้วพบว่าค่า AIC และ SBC มีค่าน้อยที่สุด ตัวแปรที่เพิ่มเข้าไปในระบบสมการดังกล่าวจะเป็นตัวแปรที่เหมาะสม (การพิจารณาค่าดังกล่าวจะพิจารณาเครื่องหมายด้วย)

การทดสอบตัวล่า (lag orders) ที่เหมาะสมโดยใช้ Likelihood Ratio test

รูปแบบสถิติที่กำหนดรูปแบบการทดสอบ Likelihood Ratio test แสดงได้ดังนี้

$LR = (T - c)(\log|\Sigma_R| - \log|\Sigma_{UR}|)$

โดยที่ T คือ จำนวนค่าสังเกตที่ใช้ในการคำนวณ

C คือจำนวนพารามิเตอร์ในแต่ละสมการของระบบสมการ unrestricted

$\log|\Sigma_R|$และ $\log|\Sigma_{UR}|$ คือ natural logarithm ของค่า determinant ของ variance-covariance matrix ของ สมการ restricted และ unrestricted ในการทดสอบสมมติฐาน จะเปรียบเทียบค่า χ^2 ที่คำนวณได้จากสมการ กับค่าวิกฤตที่ได้จากตาราง ณ ระดับความมีนัยสำคัญตามจะที่กำหนด

การทดสอบสมมติฐานจะใช้สถิติ χ^2 (Chi-square) และมี Degree of freedom เท่ากับ q ซึ่ง q คือจำนวนข้อจำกัดในการทดสอบสมมติฐานหลักสามารถหาค่าได้ดังนี้ $q = k^2(P_0-P_1)$ (Johnston และ Dinardo, 1997)

การทดสอบโดยใช้ LR test จะทำการทดสอบโดยการกำหนดสมการ VAR จะกำหนดให้ค่าตัวล่าเริ่มต้นที่ P_0 เท่ากับ 9 และ P_1 เท่ากับ 2 นำมาหาค่า $\log_0$, $\log_1$และนำไปแทนค่าใน LR test ค่าที่ได้จากการแทนในสูตร LR จะนำไปเทียบกับ สถิติχ^2 (chi-square) ที่มี degree of freedom เท่ากับ q

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

นำค่าสถิติχ^2 (chi-square) ที่คำนวณเปรียบเทียบกับค่าสถิติχ^2 (chi-square) จากตารางมาตรฐาน ถ้าค่าสถิติที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติจากตารางมาตรฐาน หมายความว่า ยอมรับสมมติฐานว่า ตัวล่าที่ P_1 (สมมติให้เท่ากับ2) มีความเหมาะสมในสมการ VAR เมื่อเปรียบเทียบกับตัวล่าที่ P_0 (สมมติให้เท่ากับ6) และถ้าปฏิเสธสมมติฐาน ตัวล่าที่ P_1 (สมมติให้เท่ากับ 2) ไม่เหมาะสมในสมการ VAR เมื่อเปรียบเทียบกับตัวล่าที่ P_0 การทดสอบจะทำการทดสอบตัวล่าในลำดับอื่นๆต่อไป ดังนี้

ทดสอบสมการ VAR ที่มีตัวล่าลำดับ 3 และ VAR ที่มีตัวล่าลำดับ 2 ถ้าปฏิเสธสมมติฐานจะทำการทดสอบต่อไป

สมการ VAR ที่มีตัวล่าลำดับ 4 และ VAR ที่มีตัวล่าลำดับ 3 ถ้าปฏิเสธสมมติฐานจะทำการทดสอบต่อไป

สมการ VAR ที่มีตัวล่าลำดับ 4 และ VAR ที่มีตัวล่าลำดับ 2 ถ้าปฏิเสธสมมติฐานจะทำการทดสอบต่อไป

สมการ VAR ที่มีตัวล่าลำดับ 5 และ VAR ที่มีตัวล่าลำดับ 4 ถ้าปฏิเสธสมมติฐานจะทำการทดสอบต่อไป

สมการ VAR ที่มีตัวล่าลำดับ 5 และ VAR ที่มีตัวล่าลำดับ 3 ถ้าปฏิเสธสมมติฐานจะทำการทดสอบต่อไปจนกระทั่งครบทั้ง 6 lags

การทดสอบสมมติฐานจะนำค่า AIC และ SBC เข้าร่วมในการพิจารณากำหนดตัวล่าที่เหมาะสม

ทำการทดสอบหาจำนวน cointegration vector ระหว่างตัวแปรต่างๆที่ปรากฏในสมการที่ 3.5-3.7 ตามวิธีที่ Johansen และ Juselius แนะนำให้ประมาณการ “rank” ตามความสัมพันธ์ที่ปรากฏในสมการที่ 3.5-3.7 ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจากการประมาณการดังกล่าวอาจเป็นไปได้ 3 ทาง ได้แก่

กรณีที่ได้ “full rank” อันดับที่ “n” แสดงว่าตัวแปรทุกตัวแปรเป็น I(0)

กรณีที่ได้ “zero rank” แสดงว่าทุกตัวแปรมี Unit roots หรือ I(1) ซึ่งจำเป็นที่จะต้องปรับข้อมูลโดยการทำ first differencing ก่อน

กรณีที่มี rank เท่ากับ “r” และ $0 < r < n$ แสดงว่าที่ “r” cointegration vectors สำหรับตัวแปรที่กำหนด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตัวทดสอบทางสถิติ 2 ชนิดที่ Johansen และ Juselius ได้แนะนำให้ใช้เพื่อทดสอบหาจำนวนของ cointegration vector, r ใน VAR Model ตามสมการที่ 3.13-3.15 ได้แก่ trace test และ Maximal Eigenvalue test ซึ่งสามารถแสดงตามลำดับ ได้ดังนี้

$$\lambda_{trace}(r) = -T\sum_{i=r+1}^{n} \ln(1-\hat{\lambda}_i)$$

$$\lambda_{max}(r, r+1) = -T\ln(1-\hat{\lambda}_{r+1})$$

ในกรณีของ trace test นั้น สมมติฐานหลัก (H_0) ที่ใช้ทดสอบคือตัวแปรใน VAR Model ตามสมการที่ 3.13-315 มีจำนวน cointegration vector น้อยกว่าหรือเท่ากับ “r” เปรียบเทียบกับสมมติฐานรอง (H_1) มีจำนวน cointegration vector มากกว่า “r”

ส่วนในกรณี Maximal Eigenvalue test นั้น สมมติฐานหลัก (H_0) ที่ใช้ทดสอบ คือ ตัวแปรใน VAR Model มีจำนวน cointegration vector เท่ากับ “r” เปรียบเทียบกับสมมติฐานรอง (H_1) มีจำนวน cointegration vector เท่ากับ “r+1”

ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้วิธีทดสอบ Maximal Eigenvalue test และ Trace test ทดสอบ rank ของสมการ VAR

2) ประเมินผลของการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีนำเข้าต่อการส่งออกยางพารา

2.1) การทดสอบความสามารถในการพยากรณ์ในแบบจำลอง

ในการประเมินผลของอัตราภาษีนำเข้าของประเทศจีน ทำโดยการนำอัตราภาษีนำเข้า (T)ไปสร้างสถานการณ์โดยการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีนำเข้ายางพาราทั้ง 5 อัตรา (20% 15% 10% 5% และ 0%) ในตัวแปรราคาของยางพาราภายในประเทศจีน แล้วจึงนำไปประเมินผลที่เกิดขึ้นจากแบบจำลองดังกล่าว และไปประมาณค่า ถัดไปก็ทำการนำค่าตัวแปรภายในที่ได้จากการลองค่านั้นไปทดสอบความสามารถในการพยากรณ์ เนื่องจากก่อนที่จะนำแบบจำลองดังกล่าวนั้นไปใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายจำเป็นที่จะต้องมีการทดสอบความสามารถหรือความแม่นยำในการพยากรณ์ค่าตัวแปรภายในของแบบจำลอง โดยการเปรียบเทียบระหว่างค่าตัวแปรภายในจากการสังเกตจริง (actual value) กับค่าตัวแปรภายในที่ได้จากการจำลองค่า (simulated value) ด้วยค่าสถิติ Theil' s U Statistic ผลการทดสอบที่ได้ดังกล่าวจะสามารถแสดงถึงความเชื่อมั่นว่าเมื่อนำแบบจำลองนี้ไปทำการวิเคราะห์นโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีนำเข้ายางพาราในอัตราต่าง ๆ มีความแม่นยำและเป็นที่ยอมรับได้ ซึ่งรายละเอียดของตัวชี้วัดความสามารถของการพยากรณ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความไม่เท่ากันของ Theil (Theil' s U **Statistic: URFORM)**

URFORM เป็นค่าการวัดความแตกต่างระหว่างค่าจริงกับค่าพยากรณ์ มีค่าระหว่าง 0 - 1สำหรับค่าสถิติที่นำมาใช้ทดสอบความสามารถในการพยากรณ์นั้นคำนวณได้

$$\text{Theil}'s\text{U} = \frac{\sqrt{\Sigma(\text{Y}'_t - \text{Y}_t)^2}}{\sqrt{\Sigma(\text{Y}'_t)^2} + \sqrt{\Sigma(\text{Y}_t)^2}}$$

และการตีความหมายของค่าสถิติข้างต้นมีดังนี้

- ถ้าค่าสถิติ Theil' s U มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าแบบจำลองที่ใช้ สามารถอธิบายตัวแปรในความเป็นจริงได้ดีมาก โดยความสามารถในการพยากรณ์จะลดลงเรื่อยๆ เมื่อค่าสถิติ Theil' s U นั้นเพิ่มขึ้น

2.2 การประเมินผลของการลดอัตราภาษีนำเข้ายางพารา

การประเมินผลของอัตราภาษีนำเข้ายางพาราต่อการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปยังประเทศจีน เป็นการนำแบบจำลองที่ได้จากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์และประเมินความสามารถในการพยากรณ์แล้วตามรายละเอียดในข้อ 2.3 ข้างต้น ว่าเป็นสมการที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้ในการประเมินผลของการลดอัตราภาษีนำเข้า ภายใต้สถานการณ์ที่ประเทศไทยสามารถนำเข้ายางพาราโดยไม่จำกัดปริมาณ และมีแนวโน้มจะลดภาษีนำเข้า จำนวน 5 อัตรา คือ ร้อยละ 20 15 10 5 และ 0 โดยการเปลี่ยนค่าตัวแปรภาษีนำเข้า (T) ในตัวแปรราคายางพาราภายในประเทศจีน (P_C) เป็นอัตราภาษีนำเข้าในอัตราคงที่ตามที่กำหนดไว้ 5 อัตราดังกล่าวทีละอัตรา แล้วทำการประมาณค่าตัวแปรภายในในแบบจำลอง จากนั้นจึงนำค่าตัวแปรภายในที่ได้จากการจำลองทีละอัตรานั้นไปใช้ในการประเมินผลการประเมินผลของอัตราภาษีนำเข้าเป็นการวิเคราะห์ในช่วงปี พ.ศ. 2553-2558 เพื่อทำนายผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ปี พ.ศ.2553 จัดเป็นช่วงในอนาคตด้วยเนื่องจากการศึกษาตามแบบจำลองใช้ข้อมูลถึงปี พ.ศ.2552) ซึ่งอยู่ภายใต้สมมติฐานดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจีนขยายตัวร้อยละ 8 ต่อปี ญี่ปุ่นขยายตัวร้อยละ 2 ต่อปี และประเทศสหรัฐอเมริกาขยายตัวร้อยละ 2 ต่อปี
2. ปริมาณผลผลิตยางพาราของประเทศไทยให้มีค่าคงที่และเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 ต่อปี ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

3. ราคา F.O.B.ของประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี

เมื่อได้ค่าพยากรณ์ตัวแปรภายนอกทุกตัวตามวิธีการข้างต้นแล้ว นำข้อมูลค่าตัวแปรเหล่านี้เข้าแบบจำลองที่ศึกษาก็จะสามารถจำลองค่าตัวแปรได้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการประเมินผลของอัตราภาษีนำเข้าต่อการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปยังประเทศนำเข้า

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved